

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

การศึกษาประวัติศาสตร์ของไทยในอดีตนั้น ถูกเน้นมากในด้านของการเมือง และด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก จึงทำให้ความสนใจทางด้านสังคม และวัฒนธรรม รวมถึงความเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของบุคคลในประวัติศาสตร์ หรือผู้คนในฐานะปัจเจกชนที่ไม่ได้รับความสำคัญ หรือทำความเข้าใจเท่าที่ควร ดังนั้น จึงมีผู้คนอีกจำนวนไม่น้อยที่มีความรู้สึกแปลกแยกถึงเรื่องราว วิถีชีวิต ความรู้สึกนึกคิดทางสังคม และวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นกับผู้คนในอดีต ซึ่งทำให้เกิดช่องว่างระหว่างผู้คนในอดีตกับผู้คนในปัจจุบัน (อ้างใน มนฤทัย ไชยวิเศษ, 2542, น. 1) ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการศึกษาประวัติศาสตร์ทางด้านสังคม และวัฒนธรรม สามารถทำให้เข้าใจถึงเรื่องราวในอดีตที่ผ่านมา ประกอบกับการเปลี่ยนผ่านของวิถีชีวิต ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดต่อสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละยุคสมัย ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เมื่อเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาทางด้านประวัติศาสตร์ของผู้คนจากอดีตมาสู่ปัจจุบัน สามารถทำให้มองเห็น และเข้าใจถึงปรากฏการณ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละยุคสมัยได้อย่างชัดเจน โดยการเรียนรู้ในด้านประวัติศาสตร์ทางสังคม และวัฒนธรรม ถือเป็นสิ่งจำเป็นที่สำคัญ เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันส่วนหนึ่ง เกิดขึ้นจากปัญหาที่มีรากเหง้ามาจากอดีตนั่นเอง

เมื่อกล่าวถึงคำว่า “รอยสัก” ผู้คนทั่วไปมักจะนึกถึงรูปภาพ ลวดลาย ตัวหนังสือ ตัวอักษร อักษระ ตัวเลข ฯลฯ ในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีความหมาย รวมถึงสีสันทที่หลากหลายแตกต่างกันไป (อ้างใน รัตนา อรุณศรี, 2547, น. 1) ตามความต้องการของผู้ที่มาทำการสัก ซึ่งการสักรูปรอยให้ปรากฏบนเรือนร่างของบุคคลนั้น ถือได้ว่าเป็นวัฒนธรรมของมนุษย์ที่เกิดขึ้นมาช้านาน ด้วยจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันไปในแต่ละสังคม อาทิเช่น ทำการสักด้วยความเชื่อเพื่อให้ผลทางด้านไสยศาสตร์ ที่จะนำมาซึ่งความขลัง ความศักดิ์สิทธิ์ของรอยสัก ในการสร้างอำนาจ และความยำเกรง หรือบ้างก็ทำการสักขึ้นเพื่อพิธีกรรมทางศาสนา หรือขนบธรรมเนียมประเพณีตามความนิยมของแต่ละท้องถิ่น

โดยมีประเภทของการสักได้แก่ เพื่อความอยู่ยงคงกระพัน เมตตามหานิยม ฯลฯ หรือแม้กระทั่งการสักในปัจจุบัน ที่ทำการสักจากความชื่นชอบ เป็นต้น ทั้งนี้ไม่ว่าผู้ที่ทำการสักจะกระทำด้วยจุดมุ่งหมายใดก็ตาม รอยสัก ย่อมแฝงไว้ซึ่งความหมายของสัญลักษณ์ หรืออาจไร้ซึ่งความหมาย แต่ทว่า รอยสักยังทำให้เกิดความงามทางด้านศิลปะที่ปรากฏบนเรือนร่าง อีกทั้งยังเป็นที่ต้องตาต้องใจต่อผู้ที่พบเห็น และผู้ที่มีรอยสักเองอีกด้วย

เพื่อให้ผู้คนที่พบเห็นได้รับรู้ และเข้าใจถึงความคิด ความเชื่อของผู้ที่มีรอยสักไม่ว่าจะเกิดจากความเชื่อในเรื่องเกี่ยวกับอำนาจที่ทำการสักรูปยันต์ มังกร สิงโต เขี้ยว เสือ ฯลฯ หรือจากความเชื่อเพื่อความเป็นสิริมงคลที่สักรูปกางเขน เจ้าแม่กวนอิม ฯลฯ และจากความชื่นชอบของผู้คนในปัจจุบันที่ทำการสักรูปดาว ดอกไม้ ปีกนางฟ้า หรือแม้กระทั่งทำการสร้างสรรค์ลวดลายขึ้นมาใหม่ ซึ่งเป็นเสมือนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่ปรากฏบนเรือนร่างของตน ซึ่งจะเห็นได้ว่า รอยสักหรือการสัก (Tattoo) ดังตำนานในประวัติศาสตร์ช่วงก่อนคริสตกาล 2200 ยุคอียิปต์โบราณ มีเทพธิดาผู้หนึ่งชื่อ Tassili n' ajjer ปรากฏหลักฐานเกี่ยวกับรอยสักให้เห็นว่า รอยสักเป็นของสูงในยุคนั้น ซึ่งเทพธิดาดังกล่าว มีรอยสักปรากฏอยู่บนลำตัวได้แก่ บริเวณหัวไหล่ หน้าอก โคนขา และน่อง

รอยสัก ถือกำเนิดมาจากชาวเกาะตาฮีเตียน คำว่า Tattoo แปลว่า รอยสัก มาจากรากศัพท์เดิม เป็นภาษาตาฮีเตียนเขียนว่า Tatan การแพร่หลายของรอยสักชาวยุโรปเกิดขึ้นในสมัยศตวรรษที่ 16 จากการออกเดินเรือตามสถานที่ต่าง ๆ และได้พบกับชาวตาฮีเตียน จึงเลียนแบบวิธีการสักของชาวเกาะตาฮีเตียนมาเผยแพร่ จากการพบในสมัยก่อนว่ารอยสักที่เกิดขึ้นนำมาจากทหารเรือ หรืออีกด้านหนึ่งพบว่า การเผยแพร่รอยสักในคริสต์ศตวรรษที่ 1593 เกิดจากนักเดินเรือชื่อ จอห์น สมิธ ที่เดินทางมาทวีปอเมริกา ได้พบกับชนชาวอินเดียนแดงที่มีรอยสักอยู่เต็มตัว จึงเกิดประทับใจในรอยสักเหล่านั้น และขอให้ชาวอินเดียนแดงช่วยสอนวิธีสักลายให้ จากนั้น จึงนำมาเผยแพร่ต่อไปในยุโรป

ต่อมาในศตวรรษที่ 19 รอยสักในยุโรป เป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย สามารถพบได้ในทุกชนชั้น หรือแม้กระทั่งพระเจ้าแผ่นดิน ตัวอย่างเช่น พระเจ้าเอ็ดเวิร์ดที่ 7 แห่งอังกฤษ ที่คลังโคลด์ตอการสักลายเป็นอย่างมาก (อ้างใน ชนิตร ภูกาญจน์, 2539, น. 168 - 170) รอยสักของคนอเมริกัน และยุโรปจึงกลายเป็นแม่แบบบ่งบอกถึงศิลปะความงามบนร่างกายของมนุษย์ ผนวกกับความเชื่อทางด้านจิตวิญญาณผสมกลมกลืนเข้าด้วยกัน ดังเช่น ที่เป็นที่นิยมของรอยสักในทุกยุคสมัย คือรอยสักรูปสิริชะของชาวอินเดียนแดงในอเมริกา ที่เชื่อกันว่า นอกจากความงามของขนนกหลากสีที่ประดับอยู่บนสิริชะของชาวอินเดียนแดงแล้ว ยังมีร่องรอยกร้านบนใบหน้าของชนเผ่าอินเดียนแดงที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นลูกผู้ชายที่แท้จริง และได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของลูกผู้ชายที่รักอิสระไปโดยปริยาย ดังนั้น เนื่องจากรอยสักที่เกิดจากความเชื่อทางด้านจิตวิญญาณแล้ว ต่อมา ยังเป็นศิลปะประยุกต์อย่างหนึ่ง ที่นำรอยสักมาเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องแต่งกายที่ปรากฏบนเรือนร่าง บริเวณซอกคอ ใต้คาง และรอบคอ หรือบางรายใช้รอยสักเป็นเสื้อผ้าแทนเครื่องประดับทั้งเรือนร่าง

ในทวีปเอเชีย ประเทศญี่ปุ่น เป็นชนชาติที่นิยมรอยสักเช่นเดียวกับคนไทย ซึ่งมีความเชื่อเรื่องจิตวิญญาณคล้ายกัน โดยที่ในญี่ปุ่น จะพบว่า รอยสักสามารถสร้างปาฏิหาริย์ให้กับเขาได้ เช่น ความเชื่อเกี่ยวกับปลาการ์ปที่ว่า เป็นปลาที่มีความอดทน กล้าหาญ ไม่เกรงกลัวต่อความตาย ดังนั้น

การสักรูปปลาการ์พ จึงเป็นเสมือนการเตือนใจให้ผู้ที่มิรอยสักเป็นผู้กล้าหาญ อดทน ไม่เกรงกลัวต่อภัยอันตราย หรือรอยสักดอกซากุระ ที่เชื่อกันว่า เป็นดอกไม้ที่บ่งบอกถึงอนิจจัง คือความไม่เที่ยงแท้แน่นอนของชีวิต (อ้างใน ชนิตร์ ภูกาญจน์, 2540, น. 165 - 166)

ในประเทศไทย สำหรับการค้นคว้าหลักฐานเกี่ยวกับการสักนั้น ไม่ปรากฏหลักฐาน หรือลายลักษณ์อักษรที่ชี้ให้เห็นถึงเรื่องการสักได้อย่างชัดเจน เป็นเพียงข้อสันนิษฐานว่า การสักยันต์นั้นเกิดขึ้นตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย ด้วยความเชื่อที่ว่า การสักยันต์จะทำให้แคล้วคลาด อยู่ยงคงกระพันชายไทยในสมัยนั้นจึงนิยมสักยันต์แทบทุกคน เนื่องจากเป็นสมัยที่ต้องออกศึกสงครามทำการสู้รบอยู่ตลอดเวลา (อ้างใน รัตนา อรุณศรี, 2547, น. 5) ซึ่งแต่เดิม รอยสักของคนไทยมีความเชื่อว่า หากต้องการมีอิทธิฤทธิ์ มีอำนาจน่าเกรงขาม จะใช้รอยสักรูปเสือเผ่น หรือราชสีห์ จากความเชื่อทางจิตวิญญาณที่ว่า สัตว์ทั้งสองชนิดนี้ คือรูปลักษณ์ที่แสดงถึงความมีอำนาจ หรือการสักเพื่อให้คนรักนิยมชมชอบ จะทำการสักลายที่เรียกกันว่า รอยสักมหาเสวย (อ้างแล้ว ชนิตร์ ภูกาญจน์, 2540, น. 164 - 165) ซึ่งในสมัยหนึ่งรัฐเข้ามามีบทบาทในเรื่องการสัก 2 ประเด็นคือ การสักเลก หรือสักข้อมือ เพื่อแสดงความหมายต่อผู้ถูกเกณฑ์ทหาร เพื่อทำหน้าที่เป็นไพร่หลวง หรือกรม กอง ในสมัยกรุงศรีอยุธยาจนกระทั่งสมัยรัตนโกสินทร์ในสมัยรัชกาลที่ 4 คือ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้ยกเลิกไป (ณัฐภัทร นาวิกชีวัน, 2521, น. 95 อ้างถึงใน สุลักษณ์ ศรีบุรี และ ทวีพงศ์ ศรีบุรี, 2597, น. 33) รวมถึงการสักหน้าผากในสมัยโบราณจะทำการสักเพื่อเป็นเครื่องหมาย หรืออักขระที่หน้าผาก ให้แก่ผู้ต้องโทษประจักษ์ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2493, น. 888 - 889 สมชาย นิลอาธิ, 2541, น. 153 อ้างถึงใน รัตนา อรุณศรี, 2547, น. 6) เพื่อประจานความผิดในการลงโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายเทียรบาลในสมัยนั้น แต่ต่อมา การสักประเภทนี้จึงยกเลิกไปในช่วงของการเปลี่ยนแปลงการปกครองสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นระบอบประชาธิปไตยใน พ.ศ. 2475 (ธีรชัย บุญมาธรรม, 2526, น. 158 อ้างใน สุลักษณ์ ศรีบุรี และทวีพงศ์ ศรีบุรี, 2537, น. 19)

จากการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม และวัฒนธรรมในบริบทยุคโลกาภิวัตน์ปัจจุบัน เป็นผลทำให้มิติของเวลาที่เร่งเร็ว และมิติของพื้นที่ที่ดูหดแคบเข้ามาจากการปฏิวัติทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร ทำให้เกิดความเคลื่อนไหวทางด้านสังคม และวัฒนธรรมเป็นไปอย่างหลากหลาย และซับซ้อน ประกอบกับทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์เกี่ยวกับเวลา พื้นที่ และแบบแผนของวิถีชีวิตประจำวัน มีผลอย่างยิ่งต่อความรู้สึกที่บุคคลมีเกี่ยวกับตนเอง (อ้างใน อภิญา เพ็ญฟูสกุล, 2546, น. 2) และสิ่งต่าง ๆ ที่ถูกประกอบสร้างขึ้นอยู่ตลอดเวลา นำมาสู่การเปลี่ยนเชิงมโนทัศน์เรื่องอัตลักษณ์

ในมโนทัศน์เรื่องอัตลักษณ์ เจนกินส์ (Richard Jenkins) ชี้ให้เห็นว่า อัตลักษณ์มิใช่เป็นสิ่งที่มียู่ในตัวของมันเอง หรือกำเนิดขึ้นมาพร้อมกับคน หรือสิ่งของ แต่เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น

และมีลักษณะของความเป็นพลวัตอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับการให้ความหมายของเบอร์เจอร์ และลักแมน (Peter Berger and Thomas Luckmann) ที่ว่า อัตลักษณ์ถูกสร้างขึ้นโดยกระบวนการทางสังคม เมื่อตกผลึกแล้ว อาจมีความคงที่ ปรับเปลี่ยน หรือแม้กระทั่งเปลี่ยนแปลงรูปไป ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ทางสังคมเป็นหลัก (อ้างใน ประสิทธิ์ ลิปรีชา, 2547, น. 33) ซึ่งจะได้จากการสร้างความมีตัวตนของกลุ่มคนต่าง ๆ อย่างหลากหลาย พบว่า สมัยก่อนผู้คนมักคิดว่าเป็นผู้หญิงควรอยู่เฉย ๆ นิ่ง ๆ เงียบ ๆ แต่ทว่าปัจจุบัน ออกมาทำการเคลื่อนไหวต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธิสตรี ซึ่งเป็นการเรียกร้องความมีตัวตนในรูปแบบต่าง ๆ (อ้างใน อานันท์ กาญจนพันธุ์, 2548, น. 33) ที่เกิดจากการประกอบสร้างโดยกลุ่มสตรี และกลุ่มอื่น ๆ เช่น ในกลุ่มของวัยรุ่น โดยทิพย์ธิดา เกษะนันท์ (2541) ทำการวิจัยเรื่อง อัตลักษณ์ของวัยรุ่น และการใช้สื่อคาราโอเกะ พบว่า กลุ่มวัยรุ่นมีการใช้ประโยชน์จากสื่อคาราโอเกะเพื่อความบันเทิง เพื่อบูรณาการ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เพื่อสนับสนุนอัตลักษณ์ส่วนบุคคล และอัตลักษณ์กลุ่ม โดยการใช้สื่อคาราโอเกะ มีความสัมพันธ์กับการรักษา และการต่อยอดอัตลักษณ์ในด้านต่าง ๆ ของเขาได้แก่ อัตลักษณ์ด้านภูมิปัญญา อัตลักษณ์ด้านชนชั้นทางสังคม เศรษฐกิจ และอัตลักษณ์ทางเพศ ซึ่งต่างจากมุมมองของวิภารัตน์ พันธุ์ฤทธิ์คำ (2544) ที่ทำการวิจัยเรื่อง อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างประเทศที่มีต่ออัตลักษณ์ของวัยรุ่นไทย: ศึกษาเฉพาะกรณีดนตรีญี่ปุ่นพบว่า วัยรุ่นในปัจจุบันแสวงหาความแปลกใหม่ที่ต่างจากวัฒนธรรมกระแสหลัก โดยถือว่า วัยรุ่นที่ฟังดนตรีญี่ปุ่นเป็นวัฒนธรรมย่อยหนึ่งของสังคม วัยรุ่นได้แสดงออกถึงความเป็นตัวตน โดยการมารวมชุมนุมทำกิจกรรมในทุกวันหยุด ร่วมกันจัดคอนเสิร์ต และรวมคนนิยมดนตรีญี่ปุ่น แสดงออกซึ่งอัตลักษณ์ร่วมของกลุ่มผ่านเรื่อนร่าง ด้วยการเลียนแบบการแต่งกาย ท่าทาง และสร้างภาษาที่เข้าใจกันในกลุ่ม ซึ่งการแสวงหาความแปลกใหม่ที่ต่างจากวัฒนธรรมกระแสหลักนี้ หนึ่งในนั้น คือการสร้างอัตลักษณ์บนเรื่อนร่างจากรอยสัก

ปัจจุบันรอยสักมิได้คงอยู่ตามความเชื่อเดิมในอดีตดังกล่าว แต่ถูกขับเคลื่อนไปยังผู้คนหรือกลุ่มคนที่หลากหลาย เช่น กลุ่มนักดนตรี Hardcore, Punk, Hip-Hop กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มคนวัยทำงาน กลุ่มเด็กแนว กลุ่มมอเตอร์ไซค์ซิ่งเปอร์ หรือแม้กระทั่งปัจเจกชนที่ไม่สังกัดกลุ่มใด ฯลฯ ผู้คนเหล่านี้ นอกจากจะเน้นที่การเจาะ หรือฝังเครื่องประดับลงบนผิวหนังแล้ว ยังนิยมทำการสักลายไว้บนบริเวณอวัยวะในส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น ใบบน ลำคอ หน้าอก หลัง แขน และขา ฯลฯ เพื่อแสดงถึงสัญลักษณ์ของกลุ่ม และความเป็นอัตลักษณ์ของตน โดยมีอิทธิพลจากคารา นักแสดง ศิลปินนักร้อง นักกีฬาต่าง ๆ ที่นิยมรอยสักให้เป็นส่วนหนึ่งของการแต่งกาย (อ้างใน วัฒนะชัย ยะนิทร, 2549. “รอยสัก สะท้านโลก!!” แหล่งที่มา <http://www.Gotomanager.com/news/details.aspx?id> (24 พฤษภาคม 2549). แต่ในสังคมปัจจุบันส่วนใหญ่ มักจะมองผู้ที่มีรอยสักในแง่ลบ เช่น เป็นคนไม่ดี เป็นคนซนต่ำ จู้ก จู้ดารา ฯลฯ ไม่ว่าจะเป็นเพศหญิง หรือเพศ

ชาย แม้ความเป็นเพศชายจะถูกมองในแง่บวกอยู่บ้างตรงที่ แต่เดิม ในอดีตการสักแสดงถึงความกล้าหาญ อดทน น่าเกรงขาม (อ้างใน รัตนา อรุณศรี, 2547, น. 10) แต่ก็ไม่สามารถทำให้สังคมในปัจจุบันมีมุมมองใหม่ที่หลุดออกจากมายาคติเดิมได้ จากข้อมูลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงตั้งคำถามในประเด็นของการวิจัยครั้งนี้ว่า ทำไมผู้คนในปัจจุบันจึงต้องการการสัก และการสักมีส่วนในการสร้างอัตลักษณ์อย่างไร เมื่อสังคมยังมองผู้ที่มีรอยสักในแง่ลบ แล้วผู้ที่มีรอยสักมีความคิด ความเชื่อ ในความเข้าใจเรื่องร่างกายจากรอยสัคนั้นอย่างไร เนื่องจากรอยสัก เป็นสื่อสัญลักษณ์อีกรูปแบบหนึ่ง ที่สามารถเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ถึงความคิด ความเชื่อ ในมุมมองของผู้ที่มีรอยสัก เพื่อให้สังคมรับรู้ และเข้าใจ ถึงสิ่งที่เกิดขึ้นภายในสังคมหนึ่ง ๆ ได้ว่าเป็นอย่างไร

1.2 ปัญหาการวิจัย

1. เหตุใดผู้คนในปัจจุบันจึงต้องการการสัก
2. ผู้ที่มีรอยสักมีความคิด ความเชื่อ ในความเข้าใจเรื่องร่างกายจากรอยสักอย่างไร
3. การสักมีส่วนในการสร้างอัตลักษณ์อย่างไร

1.3 สมมติฐานในการศึกษา

บุคคลสร้างสื่อเพื่อสื่อสารกับโลกรอบตัวเอง รอยสักสามารถถูกศึกษาได้ในฐานะสื่อ เช่นเดียวกับการสร้างเครื่องมือการสื่อสารอื่น ๆ ของมนุษย์ เช่น การพูด การเขียน การแสดงออกทางสัญลักษณ์ของร่างกาย ภาพ เสียง หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่นอกเหนือจากการสร้างช่องทางการส่งสารปกติ ในบางครั้งสื่อที่บุคคลสร้างขึ้นนั้นสามารถพิจารณาได้ในฐานะอุปกรณ์ในการบ่งบอกอัตลักษณ์ของตนเอง ในการยืนยันแแย้ง ต่อรอง ต่อต้าน หรือเพื่อปฏิเสธกรอบมายาคติชุดต่าง ๆ

1.4 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงประวัติความเป็นมา และพัฒนาการของการสัก ตลอดจนความคิด ความเชื่อ จากผู้ที่มีรอยสัก
2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการสักที่มีส่วนในการสร้างอัตลักษณ์ของผู้ที่มีรอยสัก

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทราบถึงประวัติความเป็นมา และพัฒนาการของการสัก
2. เข้าใจถึงความคิด ความเชื่อ จากผู้ที่มีรอยสักในความเข้าใจเรื่องร่างกายจากรอยสัก ซึ่งเป็นเสมือนเสียงสะท้อนเพื่อบอกให้สังคมรับรู้ และเข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้นจากผู้ที่มีรอยสัก

3. เข้าใจถึงความสัมพันธ์ของการสักที่มีส่วนในการสร้างอัตลักษณ์ของผู้ที่มีรอยสัก
4. เป็นพื้นที่หนึ่งของการเปิดมุมมองใหม่ให้กับสังคม ในการปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อผู้ที่มีรอยสัก

1.6 ขอบเขต วิธีการวิจัย และแผนดำเนินการ

1.6.1 ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ศึกษาประวัติความเป็นมา และพัฒนาการของการสัก ตลอดจนความคิด ความเชื่อ จากผู้ที่มีรอยสัก

1.2 ศึกษาความสัมพันธ์ของการสักที่มีส่วนในการสร้างอัตลักษณ์ของผู้ที่มีรอยสัก

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

2.1 ทำการศึกษาจากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงของผู้ที่มีรอยสัก ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลทั่วไปที่มีอายุตั้งแต่ 18 - 30 ปีขึ้นไป โดยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.6.2 วิธีวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ที่เสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) โดยมีวิธีการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสาร (Content Analysis and Documentary Research) ได้แก่ หนังสือ เอกสาร วารสาร นิตยสาร บทความ บทความวิจัย รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และวรรณกรรมต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการสักในสังคมไทย และในบริบทอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาโดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ซึ่งมุ่งเน้นไปที่กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ที่มีรอยสัก ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลทั่วไป โดยทำการศึกษาทั้งเพศหญิง และเพศชายที่มีอายุตั้งแต่ 18 - 30 ปีขึ้นไป ซึ่งประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจำนวน 53 คน โดยทำการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้ที่ไปทำการสักที่ร้านสักในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยสัมภาษณ์เบื้องต้น และสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อนำผลที่ได้มาคัดเลือกสัมภาษณ์บุคคลที่มีรอยสักแบบเจาะลึก (In - depth interview) เป็นจำนวนทั้งหมด 5 คน โดยการบันทึกเสียงสัมภาษณ์ และร่วมสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อนำผลที่ได้นำมาวิเคราะห์

1.6.3 แผนดำเนินการ

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ วารสาร นิตยสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คำราชทาวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี บทวิเคราะห์ วิจารณ์ ทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาข้อมูลงานภาคสนาม จากการสอบถามช่างประจำร้านสักในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความเป็นจริงมากที่สุด
3. ศึกษาโดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ซึ่งมุ่งเน้นไปที่กลุ่มเป้าหมาย คือผู้ที่มีรอยสัก ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลทั่วไป โดยทำการศึกษาทั้งเพศหญิง และเพศชายที่มีอายุตั้งแต่ 18 - 30 ปีขึ้นไป ซึ่งประชากรในการศึกษาครั้งนี้มีจำนวน 53 คน โดยทำการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้ที่ไปทำการสักที่ร้านสักในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยสัมภาษณ์เบื้องต้น และสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อนำผลที่ได้มาคัดเลือกสัมภาษณ์บุคคลที่มีรอยสักแบบเจาะลึก (In - depth interview) เป็นจำนวนทั้งหมด 5 คน โดยการบันทึกเสียงสัมภาษณ์ และร่วมสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อนำผลที่ได้นำมาวิเคราะห์
4. ศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาด้านเอกสาร (Content Analysis and Documentary Research) ได้แก่ หนังสือ เอกสาร วารสาร นิตยสาร บทความ บทความวิจัย รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และวรรณกรรมต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการสักในสังคมไทย และในบริบทอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
5. วิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้ผู้คนในปัจจุบันจึงต้องการการสัก โดยทำการวิเคราะห์จากประวัติความเป็นมา และพัฒนาการของการสัก ตลอดจนความคิด ความเชื่อ จากผู้ที่มีรอยสัก ในด้านเอกสาร หนังสือ วารสาร นิตยสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิด ทฤษฎีที่กำหนดไว้
6. วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์จากความคิด ความเชื่อ จากผู้ที่มีรอยสัก
7. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการสักที่มีส่วนในการสร้างอัตลักษณ์ของผู้ที่มีรอยสัก
8. ตรวจสอบข้อมูลจากผลการวิเคราะห์ว่าครบถ้วนจากวัตถุประสงค์ที่ตั้งคำถามไว้หรือไม่
9. นำเสนอข้อมูลทั้งหมดที่ได้มา เพื่อทำการสรุปผลการศึกษา และจัดทำผลการวิจัยเป็นรูปเล่ม

1.7 นิยามศัพท์

รอยสัก (Tattoo) หมายถึง ลักษณะที่เป็นรูป หรือลวดลายต่าง ๆ ตามรอยที่สัก ซึ่งใช้วัตถุหรือเครื่องมือที่มีลักษณะปลายแหลมทิ่มแทงลงบนผิวหนัง โดยใช้สี, น้ำหมึก หรือน้ำมันเป็นส่วนผสมตามความต้องการของผู้สัก

อัตลักษณ์ (Identity) หมายถึง สัญลักษณ์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นตัวแทนในการแสดงถึงอัตลักษณ์ของตน โดยสัญลักษณ์ในการวิจัยครั้งนี้คือ รอยสัก ซึ่งมีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงได้ ไม่ตายตัวหยุดนิ่ง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับกรอบในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในสังคม

เรือนร่างของตน (Body) หมายถึง การเปิดเผยเรือนร่างเพียงบางส่วน หรือไม่ทำการเปิดเผย ซึ่งอยู่ในตำแหน่งของจุดซ่อนลับต่าง ๆ ของร่างกาย จากผู้ที่มีรอยสัก